

Brusel 19. prosince 2019
(OR. en)

15272/19

ENV 1041
AGRI 629
DEVG 253
PI 159
FORETS 70
ONU 147
PECHE 565
RECH 531

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Příprava celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost po roce 2020 v rámci Úmluvy o biologické rozmanitosti – závěry Rady

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o přípravě celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost po roce 2020 v rámci Úmluvy o biologické rozmanitosti, jak byly přijaty Radou na jejím 3741. zasedání konaném dne 19. prosince 2019.

Příprava celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost po roce 2020

Úmluva o biologické rozmanitosti

– závěry Rady –

RADA EVROPSKÉ UNIE

PŘIPOMÍNÁJÍC:

rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1386/2013/EU ze dne 20. listopadu 2013 o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2020 „Spokojený život v mezích naší planety“;

závěry čtrnáctého zasedání konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti (CBD), včetně závazků učiněných stranami v rámci jednání na vysoké úrovni;

zjištění uvedená v globální hodnotící zprávě o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách, kterou v roce 2019 vypracovala Mezivládní vědecko-politická platforma pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby (IPBES) a v níž tato platforma varuje, že stav přírody se v celosvětovém měřítku zhoršuje rychlostí, která je v celé historii lidstva bezprecedentní, a že se tempo vymírání druhů zrychluje, což má velice negativní dopad na statky a služby poskytované přírodou, jakož i pro lidi po celém světě;

novou strategickou agendu na období 2019–2024, kterou přijala Evropská rada a v níž se zdůrazňuje naléhavá potřeba vybudovat klimaticky neutrální, ekologickou a sociálně spravedlivou Evropu, která zohledňuje vnitrostátní podmínky, a vyjadřuje se závazek stát v čele úsilí, pokud jde o boj proti úbytku biologické rozmanitosti a za zachování environmentálních systémů, včetně oceánů;

závěry Rady s těmito názvy:

- „Diplomatická činnost v oblasti klimatu“¹;
- „Závěry Rady o pokroku při provádění strategie EU v oblasti lesnictví a o novém strategickém rámci pro lesy“²;
- „Větší oběhovost – přechod k udržitelné společnosti“³, v nichž se zdůrazňuje, že oběhové hospodářství je účinným nástrojem k řešení důvodů a základních příčin úbytku biologické rozmanitosti;
- „8. akční program pro životní prostředí – Společně změníme trendy“⁴;
- „Příprava na zasedání Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) (Santiago de Chile, Chile, 2. až 13. prosince 2019)“⁵;
- „Udržitelné biohospodářství pro Evropu: posílení vazby mezi hospodářstvím, společností a životním prostředím“⁶;
- „Posílení opatření na ochranu a obnovu světových lesů“⁷;
- „Oceány a moře“⁸;

ZNOVU POTVRZUJÍC, že EU a její členské státy jsou pevně odhodlány plně a včas provádět Úmluvu o biologické rozmanitosti a její protokoly⁹;

BEROUC NA VĚDOMÍ sdělení Komise o Zelené dohodě pro Evropu, včetně záměru přijmout strategii v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, s cílem dosáhnout klimaticky neutrální EU, chránit a posilovat biologickou rozmanitost, zlepšit zdraví občanů a zajistit udržitelnost a oběhovost našeho hospodářství;

¹ Dokument 6153/19.

² Dokument 8609/19.

³ Dokument 12791/19.

⁴ Dokument 12795/19.

⁵ Dokument 12796/19, týkající se zasedání UNFCCC, které bylo v návaznosti na události, k nimž došlo po přijetí závěrů, přesunuto do španělského Madridu.

⁶ Dokument 14594/19.

⁷ Dokument 15151/19.

⁸ Dokument 14249/19.

⁹ Nagojský protokol o přístupu ke genetickým zdrojům a spravedlivém a rovnocenném rozdělení přínosů plynoucích z jejich využívání; Cartagenský protokol o biologické bezpečnosti a Nagojsko-kualalumpurský doplňkový protokol o odpovědnosti a náhradě škod ke Cartagenskému protokolu.

NALÉHAVÁ POTŘEBA ÚČINNĚJŠÍCH GLOBÁLNÍCH OPATŘENÍ

1. VYJADŘUJE HLUBOVÉ ZNEPOKOJENÍ nad celosvětovým tempem úbytku biologické rozmanitosti, které nemá v lidské historii obdoby a představuje přímou a existenční hrozbu pro lidský život a dobré životní podmínky; ZDŮRAŽŇUJE, že je naléhavě třeba přijmout globální opatření k zastavení úbytku biologické rozmanitosti a k významnému posílení provádění Úmluvy o biologické rozmanitosti na všech úrovních, neboť svět je již nyní svědkem ničivých dopadů, jako je zhoršování stavu půdy, oceánů, sladké vody a lesů, odlesňování a dezertifikace, z četných a často vzájemně propojených příčin, jejichž původcem je člověk, jako jsou zejména změny ve využívání půdy a moří, využívání přírodních zdrojů, změna klimatu, znečištění a invazní nepůvodní druhy;
2. JE HLUBOCE ZNEPOKOJENA výsledky hodnotící zprávy o degradaci a obnově půdy a globální hodnotící zprávy o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách, kterou vypracovala Mezivládní vědecko-politická platforma pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby (IPBES), jakož i zpráv, které v letech 2018 a 2019 vydal Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC), přičemž poukazuje na to, že se výrazně shodují na nezbytnosti naléhavé transformační změny; v této souvislosti BERE S VÁŽNÝM ZNEPOKOJENÍM NA VĚDOMÍ alarmující stav přírody, kdy přibližně jednomu milionu druhů hrozí vyhynutí a projevují se dalekosáhlé dopady degradace ekosystémů, zejména odlesňování, znehodnocování lesů a mokřadů, a závažné důsledky nepolevující změny klimatu, jež má mimo jiné vliv na okyselování oceánů s negativními dopady na mořské a pobřežní ekosystémy i komunity, jakož i na ekonomiku oceánů;
3. VYJADŘUJE HLUBOKÉ POLITOVÁNÍ nad tím, že navzdory zvýšenému úsilí není svět, včetně EU a jejích členských států, na dobré cestě k dosažení většiny aičijských cílů v oblasti biologické rozmanitosti a že naše současné ambice a opatření nepostačují k naplnění vize týkající se biologické rozmanitosti do roku 2050;

4. ZNOVU POTVRZUJE, že EU a její členské státy budou stát v čele úsilí, pokud jde o boj proti úbytku biologické rozmanitosti, budou toto úsilí zvyšovat a budou výrazně přispívat k přijetí ambiciózního a realistického celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost po roce 2020, s co možná nejlépe měřitelnými cíli a ukazateli; ZDŮRAŽŇUJE naléhavou potřebu transformační změny s cílem dosáhnout vize pro rok 2050, chránit a zlepšit stav biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb na všech úrovních, posílit odolnost ekosystémů, propojenost a ekologickou obnovu a zabránit degradaci ekosystémů;
5. V kontextu celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost po roce 2020 JE NADÁLE PLNĚ ODHODLÁNA zvyšovat součinnost a vzájemnou podporu mezi mnohostrannými environmentálními dohodami týkajícími se biologické rozmanitosti a příslušnými rámci a organizacemi, jako jsou úmluvy z Ria (Rámcová úmluva Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC), Úmluva OSN o biologické rozmanitosti (UNCBD) a Úmluva OSN o boji proti desertifikaci (UNCCD)), program OSN pro životní prostředí (UNEP), Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO), Světová obchodní organizace (WTO), Fórum OSN pro lesy (UNFF), Světová zdravotnická organizace (WHO), sendajský rámec pro snižování rizika katastrof, *strategický přístup k mezinárodnímu nakládání s chemickými látkami (SAICM)*, nová městská agenda OSN, Úmluva OSN o mořském právu (UNCLOS) a Agenda 2030 a její cíle udržitelného rozvoje;
6. VYBÍZÍ EU a její členské státy, aby v zájmu ochrany biologické rozmanitosti zvážily zapojení do příslušných globálních iniciativ zaměřených na posílení politického povědomí a ambicí, jako jsou například koalice s vysokými ambicemi, s cílem urychleně provést stávající závazky a přijmout další, a tím podstatně zintenzivnit opatření k zastavení úbytku biologické rozmanitosti a ke zvrácení degradace ekosystémů, čímž rovněž přispějí k Desetiletí OSN pro obnovu ekosystémů;

7. ZDŮRAZŇUJE, že úsilí o splnění Agendy 2030 a jejích cílů udržitelného rozvoje a o zastavení úbytku biologické rozmanitosti spolu navzájem úzce souvisejí a vzájemně se posilují; SE ZNEPOKOJENÍM ZDŮRAZŇUJE, že ve zprávě o globálním udržitelném rozvoji za rok 2019 jsou cíle udržitelného rozvoje související s biologickou rozmanitostí č. 14 („život pod vodou“) a č. 15 („život na souši“) uvedeny mezi cíli, které vykazují dlouhodobě negativní trend; ZDŮRAZŇUJE, že náklady způsobené další nečinností, pokud jde o zastavení úbytku biologické rozmanitosti, s ohledem na fungování ekosystémů, životní prostředí, mokřady, moře a oceány, dobré životní podmínky lidí, vodu a zabezpečení potravin výrazně vzrostou, což ve svém důsledku vážně ohrozí dosažení mnoha cílů udržitelného rozvoje;
8. ZNOVU POTVRZUJE význam přístupu předběžné opatrnosti zahrnutého do Deklarace o životním prostředí a rozvoji z Ria pro Úmluvu o biologické rozmanitosti a její protokoly; VÍTÁ práci odvedenou v rámci Cartagenského protokolu, zejména pokud jde o posouzení potenciálních rizik spojených s biotechnologiemi; dále VÍTÁ práci odvedenou v rámci Nagojského protokolu a VYZÝVÁ všechny smluvní strany tohoto protokolu, aby zintenzivnili úsilí o zajištění jeho plného fungování;
9. ZDŮRAZŇUJE, že biologická rozmanitost a zdravé ekosystémy a jejich služby podporují plné požívání lidských práv;
10. ZDŮRAZŇUJE, že je naléhavě nutné účinně bojovat proti trestné činnosti proti životnímu prostředí a trestné činnosti poškozující volně žijící a planě rostoucí druhy;

POSÍLENÍ OPATŘENÍ A AMBICÍ EU A JEJÍCH ČLENSKÝCH STÁTŮ

11. NALÉHAVĚ VYZÝVÁ EU a její členské státy, aby současně řešily přímé a nepřímé příčiny úbytku biologické rozmanitosti tím, že stanoví ambiciózní, realistické a co nejlépe měřitelné cíle a prováděcí opatření;

12. VYZÝVÁ Evropskou komisi, aby jako ústřední prvek Zelené dohody pro Evropu neprodleně vypracovala ambiciózní, realistickou a ucelenou strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, která bude řešit přímé a nepřímé příčiny úbytku biologické rozmanitosti a degradace ekosystémů, včetně cílů ochrany přírodních stanovišť a druhů a uplatňování zásady předběžné opatrnosti a ekosystémového přístupu; rovněž VYZÝVÁ Evropskou komisi, aby zvážila další relevantní regulační i neregulační opatření v oblasti biologické rozmanitosti, zdravých ekosystémů a jejich služeb s ohledem na zjištění uvedená v nadcházející strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030;
13. NALÉHAVĚ VYZÝVÁ EU a její členské státy, aby biologickou rozmanitost v plné míře začleňovaly do všech příslušných evropských a vnitrostátních odvětvových, meziodvětvových a globálních politik, zejména v oblasti klimatu, obchodu, průmyslu, cestovního ruchu, zemědělství, potravinářství, lesnictví, rybolovu, akvakultury, námořních záležitostí, energetiky, těžby, dopravy, infrastruktury, zdraví, rozvojové spolupráce, výzkumu a inovací, hospodářství a financí, například vypracováním odvětvových akčních plánů pro biologickou rozmanitost v těchto odvětvích; v této souvislosti ZDŮRAZŇUJE, že je zapotřebí zajistit odpovídající a konzistentní financování pro účely biologické rozmanitosti;
14. VYZÝVÁ k plnému, účinnému a soudržnému začlenění biologické rozmanitosti zejména do koncipování a provádění nového víceletého finančního rámce (VFR) na období 2021–2027 a do budoucích politik, jako je 8. akční program pro životní prostředí, klimatický pakt, akční plán pro oběhové hospodářství, strategie nulového znečištění, strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“ (Farm to Fork), nová společná zemědělská politika a společná rybářská politika;
15. PODTRHUJE, že je důležité, aby EU a její členské státy vypracovaly, přizpůsobily nebo přijaly vnitrostátní strategie a akční plány v oblasti biologické rozmanitosti s jasným časovým rámcem a přispěly tak k provádění a dosažení celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost po roce 2020; ZDŮRAZŇUJE, že je zapotřebí urychleně přijmout další opatření s cílem zastavit úbytek biologické rozmanitosti, chránit a obnovovat suchozemské, sladkovodní a mořské ekosystémy v rámci chráněných oblastí i mimo ně a v plném rozsahu provádět předpisy EU v oblasti ochrany přírody; UZNÁVÁ, že je třeba prosazovat zelenou a modrou infrastrukturu, řešení inspirovaná přírodou podporující biologickou rozmanitost a udržitelné využívání půdy, lesů, oceánů a dalších přírodních zdrojů;

16. ZDŮRAZŇUJE vzájemnou provázanost environmentálních, sociálních, kulturních a hospodářských výzev; POUKAZUJE NA TO, že řešení inspirovaná přírodou hrají důležitou úlohu při řešení globálních výzev, jako je úbytek biologické rozmanitosti a degradace ekosystémů, chudoba, hlad, zdraví, nedostatek vody a sucho, genderová nerovnost, snižování rizika katastrof a změna klimatu;
17. ZDŮRAZŇUJE, že při dalším vytváření politik EU v oblasti klimatu v souladu s cílem Pařížské dohody usilovat o omezení nárůstu teploty o 1,5° C ve srovnání s úrovněmi před průmyslovou revolucí jsou zapotřebí řešení na podporu ochrany, obnovy a udržitelného využívání biologické rozmanitosti a na podporu zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně, která jsou inspirovaná přírodou, jak se uvádí v nedávných zvláštních zprávách Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC);
18. POUKAZUJE NA TO, že náklady na biologickou rozmanitost a její přínosy je třeba začlenit do celého hodnotového řetězce a do vnitrostátního účetnictví s cílem dosáhnout přechodu na čistý pozitivní dopad hospodářských činností na biologickou rozmanitost a mobilizovat soukromý sektor k dosažení výsledků v oblasti biologické rozmanitosti; PODTRHUJE, že je třeba zajistit udržitelnost spotřeby, obchodu a výroby a na všech úrovních výrazně snížit ekologickou stopu EU; s ohledem na to ZDŮRAZŇUJE úlohu oběhového hospodářství a VYZÝVÁ EU a její členské státy, aby podpořily rychlou, inkluzivní, spravedlivou a ekologickou transformaci;
19. PODTRHUJE, že je důležité zvýšit účinnost, nákladovou efektivnost, systematické zohledňování a součinnost dostupných prostředků a mobilizovat nové a dodatečné prostředky ze všech zdrojů (finanční, lidské, technické a institucionální) ve prospěch biologické rozmanitosti; ZDŮRAZŇUJE, že je nezbytné posoudit stav biologické rozmanitosti u všech relevantních finančních toků, aby se zabránilo jejich nepříznivým dopadům na biologickou rozmanitost a aby se tam, kde je to možné, vytvořily vedlejší přínosy;
20. UZNÁVÁ význam úspěšného doplnění zdrojů Globálního fondu pro životního prostředí (GEF7) a ZDŮRAZŇUJE potřebu trvalé podpory Globálního fondu pro životního prostředí v zájmu provádění celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost po roce 2020;

21. ZDŮRAZŇUJE, že je do roku 2020 odhodlána uzavřít ambiciózní, mezinárodně právně závazný nástroj v rámci Úmluvy OSN o mořském právu pro zachování a udržitelné využívání biologické rozmanitosti moří v oblastech nacházejících se mimo jurisdikci jednotlivých států; ZNOVU POTVRZUJE potřebu účinného a plného provádění příslušných stávajících závazků a procesů týkajících se biologické rozmanitosti mořských a pobřežních oblastí;
22. JE ODHODLÁNA:
- jít příkladem a výrazně přispívat k přijetí ambiciózního a realistického celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost po roce 2020 s pokud možno měřitelnými cíli a ukazateli, včetně mise, s cílem do roku 2030 zastavit úbytek biologické rozmanitosti a obnovit biologickou rozmanitost;
 - zohledňovat biologickou rozmanitost ve všech příslušných politikách EU, například v nové společné zemědělské politice (SZP);
 - usilovat o zajištění jasné vazby mezi vizí 2050, misí 2030 a jedním nebo několika možnými zastřešujícími cíli, milníky, dílčími cíli a úkoly;
 - zlepšovat provádění, začleňování a zohledňování opatření v oblasti biologické rozmanitosti v příslušných plánech a politikách, a v této souvislosti rovněž zdůrazňovat klíčovou úlohu vnitrostátních strategií a akčních plánů v oblasti biologické rozmanitosti;
 - zlepšovat pravidelný přezkum provádění a odpovědnosti politik, opatření a závazků týkajících se přírody a biologické rozmanitosti s cílem pravidelně zlepšovat jejich účinnost a v případě potřeby zvyšovat jejich ambice;
 - posilovat a zavádět opatření a přispívat k přijetí konkrétních měřitelných cílů s cílem účinně řešit přímé a nepřímé příčiny úbytku biologické rozmanitosti, jak je stanoveno v globální hodnotící zprávě o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách, kterou vypracovala Mezivládní vědecko-politická platforma pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby (IPBES);
 - spolupracovat se všemi stranami, subjekty, původními obyvateli a místními komunitami, ženami, mládeží, vědci a podniky za účelem dosažení pozitivních výsledků do 15. zasedání konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti (CBD COP15) a poté, které budou reagovat na výzvy zdůrazněné v globální hodnotící zprávě IPBES o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách;

- prosazovat řádnou správu věcí veřejných v zájmu začlenění biologické rozmanitosti do všech příslušných odvětví, mimo jiné i posilováním účasti veřejnosti na procesech rozhodování a zlepšovat účinnost přístupu ke spravedlnosti;
- přijímat konkrétní opatření za účelem zastavení úbytku opylovačů;
- v případě potřeby zlepšovat zajištění chráněných oblastí a dalších účinných opatření na ochranu jednotlivých území po celé EU a posilovat a zlepšovat efektivnost jejich řízení a prosazovat opatření v oblasti ekologické konektivity a obnovy;
- chránit biologickou rozmanitost, udržitelně využívat její složky a spravedlivě a rovnocenně sdílet přínosy plynoucí z využívání genetických zdrojů, mimo jiné i prostřednictvím náležitého přístupu ke genetickým zdrojům v souladu s Úmluvou o biologické rozmanitosti a jejími protokoly a Mezinárodní smlouvou o rostlinných genetických zdrojích pro výživu a zemědělství;
- rozšiřovat výzkum a inovace týkající se přírody a biologické rozmanitosti a přitom zohledňovat přístup předběžné opatrnosti a prosazovat vědeckou, technickou a ekonomickou spolupráci, mimo jiné i při obnově a řízení ekosystémů, a nadále prosazovat opatření proti invazivním nepůvodním druhům v Evropě i na celém světě;
- zlepšovat systémy a technologie v oblasti monitorování, včetně využívání nových zdrojů údajů ke zvýšení kvality, včasnosti a srovnatelnosti komplexních údajů o biologické rozmanitosti;
- častěji uplatňovat a využívat řešení založená na přírodě na podporu zachování, obnovy a udržitelného využívání biologické rozmanitosti s cílem řešit globální výzvy, mimo jiné úbytek biologické rozmanitosti, změnu klimatu, znečištění, invazní nepůvodní druhy, degradaci půdy, snižování rizika katastrof, zabezpečení vody a potravin, lidské zdraví a vymycování chudoby;
- posilovat a urychlovat přechod k bezpečnému oběhovému a klimaticky neutrálnímu hospodářství účinně využívajícímu zdroje, které rovněž chrání a obnovuje biologickou rozmanitost a ekosystémové služby;
- posilovat a výrazně zvyšovat úsilí o zohledňování biologické rozmanitosti ve všech odvětvích, mimo jiné prostřednictvím možných konkrétních a měřitelných odvětvových cílů, a zintenzivňovat úsilí o zrušení podpor, které ohrožují biologickou rozmanitost;

- začleňovat hodnotu biologické rozmanitosti do celého hodnotového řetězce, mimo jiné do výroby, obchodu a spotřeby, a současně se vyhýbat negativním dopadům;
- zlepšovat účinné a efektivní využívání a mobilizaci (finančních, lidských, technických i institucionálních) prostředků ze všech zdrojů na biologickou rozmanitost a uvést domácí i mezinárodní finanční toky, a to i při zadávání veřejných zakázek, do souladu s celosvětovým rámcem pro biologickou rozmanitost na období po roce 2020;
- zajistit, aby vnější politiky EU, mimo jiné i v oblasti obchodu, byly v souladu se závazky v oblasti biologické rozmanitosti;
- přijímat nezbytná opatření v zájmu účinného boje proti trestné činnosti poškozující volně žijící a planě rostoucí druhy; začleňovat boj proti nezákonnému zabíjení ohrožených druhů a obchodování s nimi;
- spolupracovat se soukromým sektorem s cílem mobilizovat a zvyšovat soukromé investice do biologické rozmanitosti v souladu s Úmluvou o biologické rozmanitosti, vybízet podniky, aby posuzovaly a omezovaly jejich negativní dopady na biologickou rozmanitost, aby byla biologická rozmanitost zohledňována v jejich činnostech a aby učinily závazky v rámci Akčního programu Šarm aš-Šajch – Kchun-ming pro přírodu a lidi;
- učinit individuální a/nebo společné dobrovolné závazky na 75. Valném shromáždění Organizace spojených národů v září 2020 nebo na 15. konferenci smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti, že budou přispívat k účinnému a úspěšnému celosvětovému rámci pro biologickou rozmanitost na období po roce 2020 tím, že se budou zabývat příčinami úbytku biologické rozmanitosti zjištěnými v globální hodnotící zprávě IPBES o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách;
- navrátit se k této otázce s cílem přijmout mandát pro jednání vedoucí k přijetí celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost po roce 2020 na 15. zasedání konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti.
